

arányban a megoldandó problémák nagyságával.) A társadalom kettészakadása elleni küzdelem egyébként nemcsak Franciaországban fogalmazódik meg fontos célként, hanem az Európai Unió számos más tagországában. Ami magát az uniós politikát illeti, ma már az oktatásügy terén is vannak

hasznos irányba mutató kezdeményezések, ilyen például az a franciák által javasolt program, amely az iskolarendszerből szak-képzettség nélkül kikerült fiatalok számára kíván második esélyt nyújtani.

Bajomi Iván

Új-Zéland – pedagógus szemmel

Mostanában egyre több újságban lehet olvasni érdekes, színes tájleírásokat erről a különleges szigetországról, melynek egzotikus növény- és állatvilága egyre jobban csábítja a turistákat. A távolság Európa és Új-Zéland között hatalmas, de ma már a fejlett légi közlekedéssel könnyedén elérhető a sziget

E távoli szigetországba történő látogatásom célja a mozgássérült gyermekek fejlesztése volt, a nemzetközileg is elismert Pető András által felfedezett konduktív pedagógia módszerével. Munkám során alkalmam volt betekinteni Hamilton városának általános iskoláinak mindennapjaiba.

Hogyan is működik egy új-zélandi általános iskola?

Az iskolai tanév januárban kezdődik és decemberben ér véget. Ez a tizenkét hónap négy, közel egyenlő szakaszra oszlik, amelyeknek végén a diákok körülbelül két hét szünetet kapnak. A tanév ily módon történő felosztása megakadályozza mind a diákok, mind a pedagógusok túlterhelését. A tanévet záró decemberi szünet, amely egyben a nyári szabadság kezdetét is jelenti, a többinél valamivel hosszabb.

A gyermekek ötéves korukban kezdik meg tanulmányaikat, akkor is, ha ez az időpont az év közepére vagy a végére esik. Így előfordul számunkra szokatlan módon, hogy a gyerekek nem egyszerre kezdik el az első osztályt az év elején, hanem valaki csak májusban vagy esetleg októberben csatlakozik társaihoz.

Az iskolák rendszerint hatalmas sportpályákkal, füvesített és fákkal telepített parkokkal, csodálatos virágokkal tele ültetett kertekkel, valamint úszómedencével is rendelkeznek. Ez lehetőséget ad arra, hogy a nap friss levegőn történő mozgással vagy éppen úszással kezdődjék.

A tanítási nap kilenc órákor kezdődik. A gyerekek délelőttönként foglalkoznak a matematikával, fizikával, olvasással, írással, történelemmel, egyszóval minden komolyabb, nagyobb figyelmet igénylő tantárggyal. A diákok aktivitását nem szakítja meg az óra végét jelző éles csengő. Ha a tanár úgy ítéli meg, hogy a diákoknak kikapcsolódásra, friss levegőre van szükségük, kiengedi őket vagy ő maga is kimegy játszani velük.

Az osztályokban nincsenek iskolapadok. Rendkívül színesen dekorált falak között körberakott asztaloknál foglalnak helyet a gyerekek, ha erre szükség van, de többnyire a földön ülve, kiscsoportokba verődve dolgozzák fel közösen a kapott feladatot. Egy témakör feldolgozása sokoldalúan történik. A gyermekek kiscsoportokra való osztásával pedig lehetőség van a csoportos és az egyéni munkára. A feladatot közösen beszéljük meg először a kiscsoportokban, majd a csoportok egymás közt végeznek információcserét, melyeknek alapján közösen összeállítják a lényeges ismereteket az adott témakörből. Az osztályba lépő idegen számára minden úgy tűnik, mintha egy zúgó méhkast látna.

Ám minden méhnek megvan a maga feladata, szerepe, így válik lehetővé, hogy jól strukturált anyagrészek alapján – amelyek megjelenítése egyébként a gyermekek számára színes, változatos, egyszóval szemléletes

és közérthető formában történik – megtanulják önállóan is felépíteni az ismeretköröket alkotó információhálózatot. Az oktatási eszközök széles táráat használva aktív résztvevői a rendkívül jó hangulatú, élénk tanóráknak.

Osztályzási rendszer nincs. Az ismeretek ellenőrzésére kidolgozott szóbeli számonkérési formákkal nem rendelkeznek a tanárok. A tananyag feldolgozása ugyan változatos, színes és érdekes, de számomra hiányzott a témaköröket záró ismeretrendszerező foglalkozás. A diákok iskolai írásbeli munkáinak ellenőrzése, javítása is gyakran elmarad, illetve nem kap kellő hangsúlyt. A számonkérés írásbeli formája a negyedévenkénti tesztlapok megoldása; a diákok tudásáról ily módon kialakított kép azonban valószínűleg nem igazán reális.

Az viszont tény, hogy a gyerekek reggelenként felszabadultan és vidáman érkeznek az iskolába, szeretnek iskolába járni, jól érzik magukat diáktársaik és tanáraik körében. A kis létszámú osztályok (15–20 fő) működése sok lehetőséget nyújt a pedagógus számára a kooperatív légkör kialakításához.

Az ebéd elfogyasztása – amely sokszor csak egy szendvicsből, valami édességből, gyümölcsből vagy egy joghurtból áll – többnyire az udvaron történik. Ezt követően egy teljes óra levegőn töltött szabad játékidővel gazdálkodhatnak önállóan a diákok. Természetesen rendelkezésükre áll a szabadtéri sportjátékokhoz szükséges igen gazdag eszköztár is.

A délutáni oktatás fél kettőtől háromig tart. Ilyenkor főleg képzőművészeti és egyéb művészeti tárgyakkal, valamint számítógépes programokkal foglalkoznak a gyerekek. Ezek a programok elbűvölőek, színesek, igazán magas színvonalon szerkesztettek, így fantasztikus módon segítik a diákokat a tanulásban. Láttam az olvasás tanítását segítő egyszerű, de nagyon ötletes színes játékokból álló programsorozatot, és láttam a földrajz és a történelem oktatását segítő igen komoly, nagyon jó oktatócsomagot is. A számítógéppel történő tanítás–tanulás folyamata természetes, a mindennapok programjához tartozó művelet az általános iskolában.

A diákok három órakereset hazamennek. Váltakat nem húzza a témérdek füzet, könyv, hi-

szén ezeket az iskolában tartják, és nem kell szorongva arra gondolniuk hazafelé bandukolva, hogyan fognak másnapra felkészülni, mert házi feladatot sosem kapnak. Mégis gyakran előfordul, hogy délutánokként találkozik az ember a könyvtárban a diákokkal, akik igyekeznek utánanézni az érdeklődésüket felkeltő témáknak.

Hetente egy alkalommal, péntek délelőtt összegyűlik az iskola. A közös éneklésen, zenélésen és táncon kívül az iskola igazgatója értékeli az elmúlt hét eseményeit, a diákok magatartását, és elismerő okleveleket nyújt át osztályonként egy-egy diáknak a heti kimagasló teljesítményéért. A diákok boldogan, büszkén, nagy taps kíséretében veszik át okleveleiket, kártyájukat az egész iskola jelenlétében.

Osztályonként egy tanár tanít, a pedagógusok egy személyben látják el az osztályfőnöki teendőket és az egyéb oktatási feladatokat. A szülőkkel napi kapcsolatot tartanak, fogadónap pedig havonta van. Az iskola rendkívül szoros kapcsolatot tart a családdal. Sok esetben kapnak meghívást a szülők egy-egy ünnepre vagy rendezvényre, például iskolán belüli vagy iskolák közötti sportvetélkedőkre, különböző művészeti kiállításokra stb.

Az iskolának saját zenekara, négy-öt különböző sportági csapata és korosztályonként változó színjátszó köre van. A magukban tehetséget érző diákok érdeklődési körüknek megfelelően tömörülnek. A próbákra nagy kedvvel járnak, ahol a feldolgozásra kerülő darabot sokszor ők maguk választják meg. E közösségi nevelést szolgáló programoknak értékes személyiségformáló hatásuk van.

Az általános iskolát követő felsőbb iskolákba való továbbjutás felvételi vizsga nélkül automatikusan történik tizenkét éves korban. A diákok az érdeklődési körüknek megfelelően választanak iskolát. Az iskolák szabad légköre, a számonkérésétől mentes, boldog diákság látványa elbűvölő, de kérdés, hogy mindez nem túl nagy ár-e azért a tapasztalt tudásszintbeli különbségért, amely egyelőre az európai iskolarendszer javára billenti a mérleg nyelvét.

Ákos Magdolna